

הקדמת ספר הזהר

קצו

מאמר אורייתא וצלוחא

קפ) פתח רבי שמעון ^ע ואמר, מאי דכתיב, ^ב ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ^פ ויתפלל אל ה', ת"ח ^א כמה הוא ^ד חילא ^צ תקיפא דאורייתא, וכמה הוא עלאה על כלא, דכל מאן דאשתדל באורייתא לא דחיל מעלאי ^ק ומתתאי, ולא דחיל ממרעין בישינ דעלמא, בגין דאיהו אחיד באילנא ^ר דחיי ^ט ויליף מיניה בכל יומא.

קפא) דהא אורייתא ^ת תוליף לבר נש למיזל באורח קשוט, ^ה תוליף ליה עיטא ^א היך יתוב קמיה מאריה, לבטלא ההיא גזרה, דאפילו אתגזר עליה דלא

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

^ב (ישעיה לח) חיי שרה רכט ויחי שפו בשלח ז תרומה קכ תתצט ואתחנן א שופטים יא. ג) (עד סוף המאמר) מובא) ואתחנן א. ז) (שבת וסגולת התורה) ב"ב קסט קעז נח רכה רעז לך ד קלב קעט רעח רפז שנו וירא קיז רל תמ חיי שרה קלו ריט רכב תולדות א ג יד

קכד קפט ויצא פה קט קיט רלב שמא וישלח מו קב קח קטז קעט רו ריג רסו וישב קכ קכט קפה ריט רכא רנב רפד מקק לג ריא רמט ויגש לה ויחי תנה תסו תקכו תרמב תרסב תרעה תרפד תרצג בהשמטות ח"א ד' רנט : רס : רסג. ד"י) שמות ס פד רנו וארא קא קפג קצח בשלח מג רנא רעד רצה שה שז שכט שמה שעד שפב שצב יתרו עו פו קעה רנו רצט שיב שלא שנב שעח שצב תו תיא תל תלו תסה תעט תקו תקכו תקנט תקסו תקעד משפטים טז צג ק קב קיב קמג שג שכג שסא שעד שפד תנד תנו תצו תקט תקיז תקכ תקמב תקנג תרומה כ לה נג נח עח קמו רד רמו שיט שלד שנב שסח תקה תרלב תרמ תשכו תשלו תשסו תתקכד כי תשא קיב ויקהל צט רח רכה רפב שסא פקודי תקב תקכה תרצח תתפ ויקרא פז צ קכד קעז קצו רט רצב שכד שנו שע שעט שפח שצח תלו צו נא קפב קפו שמיני ד סב מצורע ב יח אחרי מות לא פה צג ק קמד קנה רו רכה רעח רצו שמו תי קדושים ב יא יג מד צד קל אמור לא מג נו בהר עה סא בחקותי טז במדבר ז כב גשא יז כ מה צט קלד אורא רבא קמט קע בעלותך א ה יד סב עט צ שלח ד יד מא נה סא סז קמב קפג קפח קצד רטז רנד רצד שה שיו קרח ב לה חקת א בלק כ קסד רכא רלד שיג שסא שסה שעו טנחס ט יג כג מו סו צד קג קלב קמו קנט קעב רלד רמד רסה רפו רצג שכ שלב שמב שנג שעט תמו תצח תקו תעטו תרמ תרמח תרסג תשט תשס תשסד תשעז תתג תתלח תתמו ואתחנן א כא לב סח פא צה צח קה קנג קנט קעא עקב יח שופטים י כי תצא ג יד נד סו עב קה קיז קכב קלב קמ וילך טז האזינו א ג יד רי רלה רמג רנה בהשמטות ח"ג ד' ע"ב שב. : שג. שו. שט. ד"י) ת"ז בהקדמה דף א : ב. : ד. ה. ו. יא : יב : טו. ת"ו ד' כא : ת"י ד' כה : ת"יא ד' כו : ת"יג ד' כט : ת"יח ד' לב : לה : לו. תכ"א ד' מג. מו. נו. נט. ס. סג. תכ"ב ד' סד. סח. תכ"ח ד' עב : ת"ל ד' מג : תנ"ה ד' פח : תס"ו ד' צו : תס"ט ד' קו : קלא. קלד. קלו. בהשמטות ת"ו ד' קמה. ת"ז ד' קמו : ת"יא ד' קמה. תק"ח ד' צו :

דרך אמת ה) מלמדו עצה טובה.

הסולם

אורייתא וצלוחא

מאמר

ירא מחליים רעים שבעולם, מפני שהוא אחוז בעץ החיים, ולומד ממנו בכל יום.
קפא) דהא אורייתא תוליף וכו' : כי התורה מלמדת את האדם ללכת בדרך אמת, מלמדת לו עצה איך ישוב לפני אדונו לבטל הגזירה. כי אפילו נגזר עליו שהגזירה לא תבטל, היא מתבטלת מיד ונעברת ממנו, ואינה שורה

מאמר אורייתא וצלוחא
קפ) פתח רבי שמעון וכו' : פתח ר"ש ואמר, מה שכתוב, ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה', בוא וראה, כמה חזק כח התורה, וכמה היא עליונה על הכל. כי כל מי שעוסק בתורה, אינו ירא מעליונים ומתחוננים, ואינו (דפו"י דף י"א ע"א)

יתבטל האי גזרה, מיד אתבטל ואסתלק מיניה, ולא שריא עליה דבר נש בהאי עלמא. ובגין כך, בעי ליה לבר נש לאשתדלא באורייתא יממא ב ולילי, ולא יתעדי מינה, הה"ד ה) והגית בו יומם ולילה, ואי אתעדי מינה דאורייתא או אתפרש ב מינה כאלו אתפרש מאילנא דחיי.

קפב) ת"ח עיטא לבר נש כד איהו ה) סליק בליליא על ערסיה בעי לקבלא עליה מלכותא דלעילא בלבא שלימ, ולאקדמא ז) לממסר קמיה פקדונא דנפשיה, ומיד אשתזיב מכל ח) ד מרעין בישין ומכל רוחין בישין ולא שלטין עליה.

חלופי גרסאות

ה) (יהושע א) בהשמטות ח"א ד' רנט. (ד"י) בשלח
 מד יתרו רלט כי תשא קכ צו נא פנחס רפה תתג תתמו
 ואתחנן ב ר"ז תכ"א ד' ס. תכ"ה ד' ע. בהשמטות ת"ו ד' קמה. ז"ח ד' מז. ז) וישב טו קרח לג ואתחנן
 ג. ז) ב"א תג במדבר מב טז ואתחנן ג. ח) ב"א קב.

מסורת הזהר

אורייתא וצלוחא

שהוא ממשלת הס"א. ומתוך ב' הממשלות האלו אין אנו יכולים להדבק בו ית' לנצח. כי אנו מפסיקין דבקותו ית' מכח ממשלת הלילה החוזרת ובאה עלינו תמיד והמפסקת אותנו מעבודתו ית'.

ולתקן זה, נותן לנו ר"ש עצה, שבכל לילה טרם שהולך לישון, בעי לקבלא עליה מלכותא דלעילא בלבא שלימ, כי בעת שהלילה מתוקן כמו במעשה בראשית, דכתיב, ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד, שפירושו, שלילה ויום מיוחדים שניהם לגוף אחד ויום אחד, הנה אז נקראת הלילה ממשלת המלכות, ושום קלי' לא תתערבה עמה, וע"כ גם האדם צריך לקבל עליו מלכות עליונה זו בלב שלם, בלי שום חציצה בינו ובין המלכות, כלומר, שיקבל עליו מלכות שמים בין לחיי ובין למותא, ושום דבר שכעולם לא יזוהו להרחיקו ח"ו במשהו מהמלכות העליונה, דהיינו בסו"ה ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך (דברים ו'). ואם קבל זה עליו בלב שלם, נמצא בטוח בעצמו שכבר לא יצויר יותר שום דבר חוצץ בינו למקום ית'. וע"כ נבחן בזה שנתקדם לממסר פקדונא דנפשיה, כי הקדים למסור נפשו בידו של הקב"ה, דהיינו לקיים מצותיו בכל השלמות עד למסירות נפש, וע"כ כשישן ורוחו מסתלק, אינו טועם עוד בזה א' מששים ממיתה, שהוא כח הס"ם, אלא רק בחינת מסירת נפש בדרך מצוה, כי כבר אין כח מיתה שולט עליו. באשר שהכניסו לכת מס"ג של מצוה, וכשעושה כן, שוב אין ממשלת הלילה יכולה לפגום אותה, ולהפסיקו מנועם עבודתו ית', כי אצלו כבר הערב והבוקר יום אחד, ואין הלילה אלא חלק

הסולם

מאמר

שורה על האדם בעולם הזה, ומשום זה, צריך האדם לעסוק בתורה יום ולילה, ולא יסור ממנה. ז"ש, והגית בו יומם ולילה. ואם הוא סר מן התורה, או נפרד ממנה, הוא כאלו נפרד מעץ החיים.

ביאור הדברים, הנה פתח בתפילה, בפסוק ויפב חזקיהו פניו אל הקיר, ומפרשו רק באורייתא. והענין הוא כמ"ש במקום אחר (זהר ואתחנן דף ד' אות י"א) שע"כ נתקבלה תפילתו משום שלא היה דבר חוצץ בינו ובין הקיר, שה"ס השכינה הקדושה. וע"ז אומר כאן, שעצה זו עלתה לו רק כבח התורה. שהשיג על ידה לבא לתשובה שלמה, עד שלא היה דבר חוצץ בינו ובין השכינה הקדושה, וע"כ נתבטלה הגזירה שנגזרה עליו מיתה. וע"כ מסיים ובגין כך כיון שאנו רואים שכח התורה גדול כל כך עד לבטל גזירת מות, בעי ליה לב"נ לאשתדלא באורייתא יממא ולילי, ולא יתעדי מינה.

קפב) ת"ח עיטא לבר נש: בוא וראה, עצה לאדם: כשהיא עולה בלילה על מטתו צריך לקבל עליו מלכות שלמעלה, בלב שלם, ולהקדים למסור אליו פקדון נפשו, ומיד הוא ניצל מכל חליים רעים ומכל הרוחות הרעות, שאינן שולטות עליו.

ביאור הדברים, כי קרא ה', לאור יום, דהיינו אור הדביקות והקדושה, שאנו משיגים מהש"י. וזהו ממשלת היום, ולחושך קרא לילה, דהיינו הכחות דפרודא המפרידות אותנו מאורו ית', הוא ממשלת הלילה, ולפיכך אנו ישנים בלילה, שהוא חלק א' מששים במיתה, (דפו"י דף י"א ע"א)

קפג) ובצפרא, ה קם מערסיה, בעי לברכא למאריה, ו ולמיעל לביתיה
 ולמסגד קמי היכליה בדחילו סגיא, ובתר כן יצלי צלותיה, ויסב עיטא מאינון
 אבהו קדישין, דכתיב ט) ואני ברוב חסדך אבא ביתך אשתחזה אל היכל
 קדשך ביראתך.
 קפד) הכי אוקמוה, לא לבעי ליה לבר נש לעאלא, ז לבי כנישתא, אלא

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

ה כד קם כצ"ל (אה"ל). ו ג"א ולמיעאל. ז ג"א כי
 ו"א בבי.

ט) (תהלים ה) ויקרא קטו ואתחנן ק.

אורייתא וצלותא

הסולם

מאמר

להשלים עליהם. דהיינו לתקן מה שנשאר חסר
 בה אחר תיקונם.
 והנה האבות הקדושים הם הכולל של
 כלל ישראל, כי הם ג' השרשים של כל ששים
 רבוא נשמות ישראל מכל דור ודור עד לגמר
 התיקון, וכל ההמשכות והשפעות. שכלל ישראל
 ממשיכים ומקבלים בכל הדורות, מקובלים
 תחילה אל האבות הקדושים, ומהם מגיע השפע
 אל כלל ישראל שבאותו הדור שהמשיכו השפע.
 כי כן הסדר הרוחני, ששום ענף אינו יכול
 לקבל כלום רק דרך שרשו, ועיקר ההארה
 נשאר בשורש ורק חלק ממנו נמשך לענף.
 ולפיכך נמצא, שכל התיקונים שכבר נתקנו
 בשכינה הקדושה, הם עומדים וקיימים בנשמות
 אבותינו הקדושים.

וזה אמרו לא לבעי ליה לבר נש
 לעאלא לבי כנישתא אלא אי אמליך
 בקדמיתא באברהם יצחק ויעקב, כמבואר,
 שכל ענין תפילתנו היא רק להשלים מה שחסר
 עוד בשכינה אחר התיקונים שכבר נעשו
 בה עד עתה. לכן צריכים מקודם לדעת
 ולהמשיך בשכינה הקדושה את כל התיקונים
 שכבר תיקנו בה, ואז נדע מה שצריך עוד
 להוסיף עליהם, וז"ש שאין לאדם ליכנס לבית
 הכנסת מטרים שאילת עצה באבות הקדושים,
 כי צריכים להמלך בהם לידע מה שצריך עוד
 לתקן, וזה יתכן, רק אחר המשכתנו בשכינה
 הקדושה כל מה שהאבות הקדושים כבר תיקנו
 בה, ואז נראה מה שעוד חסר בה, וז"ש בנין
 דאינון תקינו צלותא, כי הם תיקנו הצלותא,
 שהיא השכינה הקדושה, שתיקון אברהם, נקרא
 שחרית, דיצחק מנחה, ודיעקב, ערבית,
 וכיון שכן, אנו צריכים מקודם להמשיך כל
 שיעור התיקון, שכבר תיקנו הם בצלותא,
 ואז נדע מה שיש עוד להתפלל ולתקן מה שחסר
 בה.

קפד) הכי אוקמוה וכו': והעמידוהו

כך

חלק מהיום ממש. וע"כ ומיד אשתזיב מכל
 מרעין בישין ומכל רוחין בישין, ולא
 שלטין עליה, כי הלילה שלו כבר יצא מרשות
 הס"א, שהרי לא יצויר לו עוד, שום דבר
 חוצץ בינו ובין השכינה הקדושה, ואין עוד
 כחות הס"א והדין שולטים עליו.

קפג) ובצפרא, קם מערסיה וכו':
 ובבוקר כשהוא קם ממתו, הוא צריך לברך
 לאדונו ולהכנס לביתו, ולהשתחוות לפני היכלו
 ביראה גדולה. ואחר כך יתפלל תפלתו, ויקח
 עצה מן האבות הקדושים שכתוב, ואני ברוב
 חסדך אבא ביתך אשתחזה אל היכל קדשך
 ביראתך.

פירוש. הוא תרגום של הפסוק ואני ברוב
 חסדך אבא ביתך אשתחזה אל היכל קדשך
 ביראתך. ואני ברוב חסדך הוא לברכא
 למאריה, על החסד שעשה עמו. אבא ביתך,
 הוא ולמיעל לביתיה. אשתחזה אל היכל
 קדשך, הוא ולמסגד קמי היכליה. ביראתך,
 הוא בדחילו סגיא. ובתר כן יצלי צלותיה.
 וטעם הדבר הולך ומבאר לפנינו.

ח"ש, ויסב עיטא וכו', כי התפלה שאנו
 מתפללין, היא תיקון השכינה הקדושה, להמשיך
 לה שפע למלאותה מכל חסרונותיה. כי ע"כ כל
 הבקשות הן בלשון רבים, כמו וחנונו דעה וכו'
 השיבנו אבינו וכו'. כי התפילה היא בעד
 כלל ישראל, שכל שיש בשכינה הקדושה, יש
 בכלל ישראל. והחסר בה, חסר בכלל ישראל,
 ונמצא כשאנו מתפללין בעד כלל ישראל, אנו
 מתפללין לצורך השכינה הקדושה, כי היינו
 הך. ונמצא שקודם התפילה אנו צריכים
 להסתכל בחסרונות שבה, כדי שנדע מה שצריך
 לתקן בה ולמלאותה, אמנם כל הדורות של
 כלל ישראל כלולין בשכינה הקדושה, ואלו
 התיקונים שקבלה מהדורות שקדמו לנו אין
 אנו צריכים עוד לתקן בה, אלא שאנו צריכים

(דפ"י דף י"א ע"א)

אי (י) אמליך בקדמיתא (ז) באברהם יצחק (ח) ויעקב, בגין דאינון (ז) תקינו (ט) צלותא לקמי (ט) קב"ה. הה"ד, ואני ברוב חסדך אבוא ביתך, דא (י) אברהם, אשתחוה אל

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

ח נ"א ויעקב ל"ג. ט נ"א דקב"ה. י אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך דא יצחק ותיבת. דא יעקב ל"ג (דפוס מ. ק. ל.).

(י) ויקרא קטו. (ז) לך רגנ רנד וירא תפו חיי שרה רס תולדות לב ויצא קנג וישלח נד שמות רמט משפטים רצה תרומה שנג כי תשא נד אחרי מות קפו במדבר ה שלח קלג כי תצא קמ בהשמות ח"ג ד' שא : (ד"י).

(ז) חיי שרה רלח תרומה עב קכג ויקרא קיג נשא ב (ח) ב"א קפה ב"ב סב רכז נח קפה וירא ר רו חיי שרה רז מד מט ס סו וישב לב מקץ קמב ריא ויגש ט עז צו קא ותמד בהשמות ח"א ד' רסו : רסו. (ד"י) שמות קלד רג רנד רעט שנג שסט בא צג קנה בשלח רעו שלב שפה תס תסו יתרו ב תיד משפטים תכו תרומה מג לט כי תשא טו ויקהל קט קכח קלח קמח קצח רו ותטו תתכה תחל ויקרא קיג שב שלט אחרי מות רנח שנג פנחס קפ רו רלה רמא שטו שלח תקמו תקסב כי תצא מה אורא זוטא קנה ח"ו בהקדמה ד' ג. ד. יא. יב : ת"ג יח : ת"ה כ. ת"ו כא : כב. ת"ז כה. כו. ת"י"א כו : ת"י"ח לב : לג. לד. ת"י"ט מ. מא : תכ"א מב : מד : מה. מו. נ : נו : נט : ס. סב : סג. תכ"ה סה : סו. תמ"ז פד. תס"ט קה. ת"ע קל. ת"ו בהשמות קמו. ח"ק"ח ד' קח. קי : קיא. : (ז) ב"ב שסה לך כו קמ וירא קב קפא ריח תקו חיי שרה קפה קצח תולדות כב ויצא קנג תרומה ססד פקודי תשיד תוריע קפא אורא רבא רלא כי תצא פח קיב קמ האונינו רכה. רמד.

מאמר

הסולם

אורייתא וצלותא

אז אפשר לו לדעת כל השיעור שכבר נתקן בשכינה הקדושה, ואז ייעול לבי בנישתא ויצלי צלותיה, לתקן בשכינה מה שעוד חסר בה.

וביאור הדברים, כי אברהם הוא שורש החסד שבנשמות ישראל, כי הוא תיקן השכינה הקדושה לבחינת בית קבול לאור החסד, וקבלה החסדים בעד כל נשמות ישראל בכל מלואן. ואם היה נשאר כן, היו כל ישראל דבקים בהשי"ת דבקות תמידית, והשכינה הקדושה היתה בית מלכות המלא כל טוב ועונג, ולא היה שום איש רוצה להפרד ממנה אפילו לרגע. אמנם כל תיקונו של אברהם היה, בסוד שעשה בית קבול שלם, לבלי שום אפשרות של פגם, לאור החסדים, דהיינו שהעלה אותה לבחינת השפעה ונ"ר ליוצרנו ית', ולא לקבל להנאת עצמנו כלום, כי זהו המדה ובית הקבול של אור החסד. כמ"ש חז"ל על מדת האומר שלי שלך ושלך שלך חסיד (אבות פ"ה), שאינו דורש להנאת עצמו אף משהו, וכיון שכל הצמצומים וכל אחיות הס"א הוא רק בבחינת הקבלה לעצמו, נמצא שהסיר בזה כל חלאת הקליפות והס"א לגמרי, ונתקנה והשכינה בתכלית הטהרה. אמנם עוד לא היתה נגמרת בזה מחשבת הבריאה כי מחשבת

כך. שאדם אינו צריך להכנס לבית הכנסת, אלא אם נמלך מתחילה, דהיינו שמקבל רשות, באברהם יצחק ויעקב, משום שהם תקנו התפילה לפני הקב"ה. ז"ש, ואני ברוב חסדך אבא ביתך, זהו אברהם, שהוא חסד. אשתחוה אל היכל קדשך, זהו יצחק, שמצדו נקראת המלכות היכל. ביראתי, זהו יעקב. שה"ט ת"ת הנקרא נורא. וצריך להכליל בהם תחילה, ואח"כ יכנס לבית הכנסת ויתפלל תפלתו. אז כתוב, ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

הנה הולך ומבאר כאן ג' תיקונים כוללים שנעשו בשכינה הקדושה ע"י האבות : אשר אברהם תיקן אותה בבחינת בית, שפירושו דירת קבע, באופן שהאדם יוכל להדבק בה בתמידות כמו שהוא בביתו בתמידות, ויצחק הוסיף תיקון, ותיקן אותה בבחינת היכל הקדש, שפירושו, שהמלך שוכן בה בקביעות כי המלך נמצא תמיד בהיכלו, ויעקב הוסיף תיקון, ותיקן אותה בבחינת יראה, שהוא ענין תרעא לדירתא, דהיינו בחינת פתח, הן לבחינת בית שבה והן לבחינת היכל הקודש שבה, בסוה"כ מה נורא המקום הזה וזה שער השמים (בראשית י"א). ואחר שהאדם נכלל כבר בג' התיקונים ההם של האבות בשלימות, (דפ"י דף י"א ע"א)

היכל קדשך, דא (ט) יצחק. ביראתך, דא (ו) יעקב. כ ובעי לאכללא לון ברישא,

חלופי גרסאות

כ ג"א ובא עד לאכללא.

זוטא קכא בהשמטות ח"ג ד' שב. : שג. שה. שח : ד"י. (ט) ב"א קמב תלב וירא כב תצנ תולדות כח פ קכא קצה ויצא מח קנב קפה רצה וישלח מח קנח קצא ויחי רסב שמות נו בא קמח יתרו ולו משפטים שכד תרומה סט קכב קמא רמג רפג שיה שגב שגד שפ מצורע גב אחרי מות קפד אדרא רבא רלב שלח לך קין כי תצא קיא קמ אדרא זוטא צג קכב האזינו רכג רלח בהשמטות ח"ג ד' שב. : שה : שו : שז. (ד"י).

מסורת הזהר

(ט) נח יג וירא קס תצב תולדות נה ויחי תלג תרומה קכד שח שטר פקודי תשטז כי תצא קלו קמ אדרא זוטא קכא בהשמטות ח"ג ד' שב. : שג. שה. שח : ד"י. (ט) ב"א קמב תלב וירא כב תצנ תולדות כח פ קכא קצה ויצא מח קנב קפה רצה וישלח מח קנח קצא ויחי רסב שמות נו בא קמח יתרו ולו משפטים שכד תרומה סט קכב קמא רמג רפג שיה שגב שגד שפ מצורע גב אחרי מות קפד אדרא רבא רלב שלח לך קין כי תצא קיא קמ אדרא זוטא צג קכב האזינו רכג רלח בהשמטות ח"ג ד' שב. : שה : שו : שז. (ד"י).

אורייתא וצלותא

הסולם

מאמר

שיצחק תיקן כל הגבורות שבנשמות ישראל, שפירושו, מיתוק כל הדינים שבהנהגתו ית' : כי כל הצמצומים והיסורים והעונשים הבאים בעולם אינם אלא כדי לתקן את כלי הקבלה של הנשמות, שיהיו ראויים לקבל כל הטוב הכלול במחשבת הבריאה, ומתוך שיצחק בבר תיקן בשעתו את השכינה בשלימות הזו, הרי נתקנו בזה כל הגבורות, כי באו כבר למטרה הרצויה להם.

אמנם גם תיקונו לא נשאר כן, והוא כי העולם עוד לא היה מוכשר לגמר התיקון, וע"כ יצא ממנו עשו הרשע, שהוא קלקל את תקונו, ולא עמד בו להיות מקבל רק ע"מ להשפיע. כמו שתיקן יצחק, אלא שנכשל בקבלה לעצמו, כלומר שגם בעת שנגלה לו שאין המשפיע רוצה שיקבל, רצה ג"כ לקבל מטעם הנאת עצמו, וע"כ נאחזו בו הס"א והקליפות בסוד אדמוני ואיש שעיר. ועי"כ הוריד שוב רגלי המלכות לקליפות, בסוד ורגליה יורדות מות.

וכיון שראה יעקב את הקלקול של עשו הרשע, הלך ותיקן את השכינה הקדושה במדת היראה, שה"ס וידו אוזנות בעקב עשו (בראשית כ"ה), שאמרו בזהר דהאי י' דשדי עשו לעקבוי, ארמה יעקב לרישיה, כלומר כיון שראה יעקב את הקלקול של עשו בהאי י' שה"ס השכינה, תיקן את עצמו ביראה גדולה עד שהעלה את השכינה לבחינת עטרה על רישיה, ועי"ז נאחזו ב' התיקונים של אברהם ויצחק בבת אחת, ולא יצא ממנו שום פסול, אמנם תיקון זה אינו עוד גמר תיקון, כי היראה דומה לבחינת יראת חטא שהרי עקבו של עשו גרם לו היראה היא, מבלי לחטוא כמותו, אבל בגמר התיקון, הוא אחר שיתבטל עקבו של עשו, בסו"ה בלע המות לנצח, שהיראה תהיה אז, רק בגין דאיחו רב ושליו. והנה יעקב לעצמו ודאי השיג גם היראה

מחשבת הבריאה היתה בעיקר, להנות לנבראיו אשר מדת ההנאה תלויה ושקולה רק בשעור החשק לקבל, שלפי גדלות החשק לקבל, כן מדת התענוג מהקבלה, וע"כ אחר שכבר נתקנה השכינה רק בכלי של השפעה בלי קבלה לעצמו כלום, שהוא ענין הסתלקות מלקבל ממנו ית', ורק להשפיע אליו לבד, וא"כ לא הגיע עוד מזה שום תיקון למחשבת הבריאה השורשית שאינה באה רק בגדלות החשק לקבל.

וז"ס אברהם הוליד את יצחק, כי אחר שיצחק מצא השכינה בתכלית השלימות והמילוי מאור החסד ע"י התיקונים של אברהם הרגיש את החסרון שיש בשכינה, שעוד אינה ראויה לקבל כל הכלול במחשבת הבריאה כנ"ל, ע"כ הלך ותיקן אותה לבית קבול, באופן שתהיה ראויה לקבל כל השלימות הנרצה והכלולה במחשבת הבריאה, דהיינו שעורר גם את החשק לקבל ממנו ית', אלא רק בבחינת קבלה ע"מ להשפיע, שפירושו, שחושק מאד לקבל ורק מטעם שהמשפיע רוצה בן, ולולא שהמשפיע היה רוצה בן, לא היה בו שום רצון של משהו לקבל ממנו. ונדוע שקבלה ע"מ להשפיע נחשבת להשפעה ממש, ונמצא שאין עוד לס"א שום אחיזה ברצון לקבלה הזו, וע"כ נתקנה על ידו השכינה הקדושה בכל השלימות הגדולה האחרונה, כי עתה היא ראויה לקבל כל הנועם והרוך מכל מה שחשב הש"י להנות לנבראיו, בעת שעלו במחשבה לבראם. ולפיכך נקראת עתה השכינה הקדושה בבחינת היכל קדשו ית', כי עתה שוכן בה המלך בכל הדרו ותפארתו כמו מלך בהיכלו, אמנם מבחינת תיקונו של אברהם היא נקראת רק בית, כלומר בית המלכות, כי עוד לא היה ניכר שם כל כבודו והדרו, כי אין כבודו של מלך ניכר אלא בהיכלו המיוחד לו, ובחן בזה, (דפרי דף י"א ע"א)

ז ובתר כן ייעול לבי כנישתא. ויצלי צלותיה, כדין כתיב, (9) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

מאמר יציאת רשב"י מהמערה

קפה) רבי פינחס הוה שכיח קמי דרבי מ רחומאי (1) בכיף ימא דגנוסר. וב"נ רב ז וקשישא דיומין הוה, ועינוי אסתלקו נ מלמחמי. אמר לרבי פינחס, ודאי שמענא דיוחאי חברנא ס אית ליה ט מרגלית אבן טבא, ואסתכלית בנהורא פ דההיא ז מרגלית, נפקא ק כנהירו דשמשא ר מנרתקה, ונהרא כל עלמא.

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

(9) (ישעיה מט) ב"ב קלו נח שו לך תנט וישלח עד ויחי קעז בהשמטות ח"א ד' רנו : (ד"י) בא רלא בשלה צו שפת יתרו רנה שס תלו תק תרומה תפד תרל תתקכג ויקהל ככא קנו רעה ויקרא מז קסז שעד שמיני קי מצורע א/מב אחרי מות צג קדושים קו אמור רפט בהר פה במדבר סה אדרא רבא נט בהעלותך

ז ניא ולבתר. מ ניא רחמאי. נ ניא למחמי. ס ניא אית ליה אבן טבא ואסתלקת בנהורא וכוי (אה"ל). ע ניא מרגליות. פ ניא דההוא. צ ניא מרגליות. ק ניא בנהירו. ר ניא מנרתקה.

נא קכו בלק רג ואתחנן צח ז"ח ד' מת ס"ד פו ס"ד.

דרך אמת (1) בשפת ים כנרת (2) זקן ושבע ימים

מאמר

הסולם

אורייתא וצלותא

היראה האמיתית הזו, אלא מבחינת כלל ישראל נשאר תיקון זה לכל הדורות אחריו עד גמר התיקון.

וזהו אמרו ואני ברוב חסדך אבא ביתך, דא אברהם, כי אברהם תיקן אותה בבחינת בית המלכות המלא מכל טוב, באור החסד כנ"ל. אשתחווה אל היכל קדשך, דא יצחק, כי יצחק תיקן אותה בבחינת היכל הקדש להדר כבוד המלך. כראוי לו ית' כנ"ל, ביראתך, דא יעקב, כי יעקב תיקן אותה במדת היראה, ועי"ז תיקן אותה לבית קבול לכל התיקונים של אברהם ויצחק יחד, כנ"ל. ובעי לאכללא לון ברישא, כי איך ידע מה שנשאר לתקן עוד בשכינה, אם לא יכלל את עצמו בכל אלו ג' התיקונים, שכבר תיקנו בה האבות הקדושים, דהיינו שיקבל על עצמו להתנהג על פי תיקוניהם הנ"ל. וזה נבחן שנכלל במדתם כנ"ל. ורק אחר שנכלל בכל אלו ג' תיקונים של אבותינו הקדושים, יתחיל לתקן אותה ממקום שהניח לנו יעקב אבינו, דהיינו להעלות היראה למדת הרוממות בגין דאיהו רב ושליט. ובתר כן ייעול לבי כנישתא ויצלי צלותיה, דהיינו שיתפלל וימשך בה האורות העליונים עם יראת הרוממות להביאה לגמר התיקון. כדין כתיב (דפו"י דף י"א ע"א)

ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

יציאת רשב"י מהמערה

קפה) רבי פינחס הוה וכו': ר"פ היה רגיל לפני רבי רחומאי בשפת הים של כנרת. ואדם גדול ושבע ימים היה, ועיניו כהו מראות. אמר לרבי פינחס, שמעתי בודאי שיוחאי חברנו יש לו מרגלית, אבן טובה, דהיינו בן, והסתכלתי באור המרגלית ההיא, שהוא יוצא כהארת השמש מנדגה, ומאיר את כל העולם. ביאור הדברים, המלכות בכל תיקוניה, נקראת אבן פזב ונקראת מרגלית, ואומר דיוחאי חברנא אית ליה מרגלית אבן טבא. שכבר זכה במלכות בכל תיקוניה וקישוטיה, והסתכל ברוח הקודש באור של המרגלית, שהיא מאירה כאור השמש ביציאתה מנרתקה, שה"ס תיקון העתיד של המלכות, שתהיה אור הלבנה כאור החמה, שאז היא מאירה כל העולם כולו. והנה אחר שאור המלכות נעשה לאור החמה, ועלה עד השמים שיאה, הנה האירה מהשמים עד לארץ בעמודא חדא דנהורא לכל העולם כולו, והיה מאיר והולך עד שהספיק רשב"י לתקן כרסייא דעתיק